

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 23.11.2015
Sayı : 2015/34

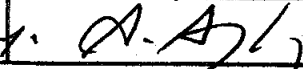
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ve İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifim, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

(1) Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe - Kadın Erkek Fırsat Eşitliği			
Esas Komisyon	Sağlık Aile Gelişim ve Sosyal İşler			
Tarih:	24 Aralık 2015		E.No: 2/3/3	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

512/1

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5467

MADDE GEREKÇELERİ

Anne sütü; yenidoğanda optimum büyüme ve gelişme için gerekli olan tüm sıvı, enerji ve besin öğelerini içeren, biyoyararlılığı yüksek, sindirimi kolay doğal bir besindir.

Anne sütünün ve emzirmenin; hem bebek, hem de anne için başta beslenme olmak üzere, sağlık, bağışıklık, gelişimsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik yönden pek çok sayıda yararları vardır. Bebek beslenmesi ile ilgili uygulamaların tarihsel olarak gelişimi incelendiğinde, günümüze değin bebek beslenmesinde en önemli besinin anne sütü olduğu görülmektedir. Bu nedenle dünyada olduğu gibi ülkemizde de 1-8 Ekim tarihleri arası "Emzirme Haftası" olarak kabul edilmiştir.

Kadınların çalışma hayatına girmesi anne sütü ile beslenmeye ilginin azalmasına ve sosyal değişim hareketleri ile biberonla beslemenin modern anneliğin simgesi haline dönüşmesi gibi yanlış uygulamaların yaygınlaşmasına neden olmuştur. 1970'lerden sonra anne sütü konusunda yapılan araştırmalara ağırlık verilmesi ve günümüze kadar bu çalışmaların giderek artması anne sütünün eşsiz bir besin olduğunu ve bebek beslenmesindeki önemini vurgulamıştır.

Bugün yapılan birçok çalışma ile doğumdan sonra ilk altı ay süresince bebeğin fizyolojik ve psikosozal ihtiyaçlarını tek başına mükemmel bir şekilde karşılayan anne sütünün, anne ve bebek bağının kurulmasında önemli rol oynadığı, bebeğin ilk altı ay tek başına anne sütü ile beslenmesi, altıncı aydan sonra ek besinlerle birlikte anne sütü ile beslenmenin devam ettirilmesinin ve emzirmenin iki yaşın sonuna kadar sürdürülmesinin; bebeğe sayısız yararlar sağladığı bilimsel veriler ile ispatlanmıştır. Anne sütü ile beslenmenin yararları sadece anne sütü ile beslenme süreci ile sınırlı kalmamakta, ileri yaşam sağlığı üzerine de çok olumlu etkileri bulunmaktadır. Sadece anne ve bebek için değil aynı zamanda sosyo-ekonomik boyutu düşünüldüğünde, emzirmenin toplumsal yararları da göz ardı edilmemelidir. Anne sütü / emzirme ile; sağlık harcamaları azalır. Çocuk hastalıklarının tedavisindeki iş gücü azalır. İş günü kaybı azalır, izin alma ve para kaybı azalır.

Anne sütü bebeklerde; akut ve kronik hastalıkların riskini azaltır. Bağışıklık sistemini güçlendirir. Anne-bebek ilişkisini kuvvetlendirir. Bebeğin ruhsal, bedensel ve zekâ gelişimine yardımcı olur. Dikkat azlığı sendromu, ilgisizlik gibi olgularda anne sütü alımı önem kazanmaktadır. Çene diş gelişimini iyi yönde etkiler. Büyüme faktörleri, organ ve doku olgunlaşmasını sağlar.

Emzirme annelerde; emzirme, göğüs, over, endometrium ve meme kanserine yakalanma riskini azaltır. Anneyi ileride ortaya çıkacak kemik erimesinden korur. Uterusun eski haline dönmesine yardımcı olur, anneyi aşırı kan kaybından ve anemiden korur. Emziren annelerde endometrozisin ilerleme hızı daha düşüktür. Emzirme kilo vermeyi kolaylaştırır. Annelik duygusunun gelişmesine neden olur. Emzirme, anne ile bebek arasındaki bağı güçlendirir. Emziren annelerin kendilerine güvenleri fazladır bu durum süt verimini olumlu yönde etkiler. Emzirmek anne için doğal bir sakinleştiricidir.

UNICEF ve Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) bebeklerin doğumdan itibaren ilk 6 ay boyunca sadece anne sütü almalarını (başka katı ve sıvı gıdalar ve su almadan) ve yedinci aydan itibaren katı ve lapa ek gıdalara başlanılmasını önermektedirler. İlk 6 aydan sonra ek gıda verilmesi kabul edilebilir olsa da, emzirmeye iki yaşına kadar devam edilmesi önerilmektedir.

Anne sütünün özendirilmesine ve annelere emzirme konusunda bilgi ve doğru alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik SB'nın çalışmaları kapsamında, doğum hizmeti veren hastanelerde emzirmenin başarılı ve yerleşik bir uygulama haline gelmesini sağlamak üzere 1991 yılında 'Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Hastaneler Programı' başlatılmıştır.

Sağlık Bakanlığı ve UNICEF işbirliği ile Türkiye çapında bebek yaşam oranlarının artmasını ve sağlıklı nesiller yetiştirilmesini sağlamayı amaçlayan 'İlk Altı Ay Sadece Anne Sütü' kampanyası başlatılmıştır.

Ülkemizde emzirmeye ilk başlama oranının çok iyi olmasına rağmen çeşitli gebe iken annenin emzirmeye hazırlanmaması, doğumu izleyen ilk günlerde emzirme yardımının yeterli olmaması, biberon ve emzik kullanımı, annelerin ve çevresinin anne sütünün yetersiz olduğuna ilişkin kanıları, mamanın daha besleyici olduğuna ilişkin yanlış bilginin olması, annenin çalışması gibi nedenlerle ilk 6 ay sadece anne sütü verme - emzirme oranı düşmektedir.

Her beş yılda bir gerçekleştirilen 2008 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmalarına göre; Hayatın ilk iki ayında bebeklerin yüzde 69'unun sadece anne sütü ile beslendiğini göstermektedir. Bebekler 2-3 aylık olduğunda, sadece anne sütü ile beslenenlerin yüzdesi yüzde 42'ye düşmektedir. Bebekler 4-5 aylık olduğunda sadece anne sütü ile beslenenlerin oranı yüzde 23,6'ya düşmektedir. Bebekler 6-7 aylık olduğunda sadece anne sütü ile beslenenlerin oranı yüzde 1,6'ya düşmektedir. Bu düşüşte bebeklerin ek gıdaya geçmeleri etkili olduğu gibi çalışan annelerin iş başı yapmaları da oldukça etkili olmaktadır.

Bebeklerin sık emzirilmesi süt üretimini arttırmaktadır. Ayrıca altı aylıktan küçük çocukların günde ortalama altı defa emzirilmesi gerekmektedir. Ancak çalışan anneler doğumdan iki ay sonra iş başı yaptıkları bebekler anne sütünden mahrum kalmaktadır. Kamuda çalışan annelere

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kadın memurların doğumdan sonraki analık izni süresi sekiz haftadan yirmidört haftaya çıkartılarak kadın memurların toplam analık izni süresi onaltı haftadan otuziki haftaya çıkartılmıştır.

Çoğul gebeliklerde doğum öncesi analık izni süresi on haftadan oniki haftaya çıkartılmıştır.

Memura, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine verilen yedi günlük izin süresi on güne çıkarılmıştır.

Memurlara mazeretleri sebebiyle on gün izin verilmektedir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, memurlara on gün daha mazeret izni verilmekte, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülmektedir. Zaruret halinde verilen ikinci on gün izinden öğretmenlerin de yararlandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Kadın işçilerin doğumdan sonraki analık izni süresi 8 haftadan 24 haftaya çıkartılarak kadın memurların toplam analık izni süresi onaltı haftadan otuziki haftaya çıkartılmıştır.

Çoğul gebeliklerde doğum öncesi analık izni süresi 10 haftadan 12 haftaya çıkartılmıştır.

MADDE3- 4857 sayılı İş Kanununun 63 üncü maddesinde ve bu maddede belirtilen yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran veya 68 inci maddesindeki ara dinlenmelerini bu maddeye göre uygulamayan veya işçileri 69 uncu maddesine aykırı olarak geceleri yedibuçuk saatten fazla çalıştıran; gece ve gündüz postalarını değiştirmeyen, 71 inci maddesi hükmüne aykırı hareket eden, 72 nci maddesi hükümlerine aykırı olarak bu maddede belirtilen yerlerde onsekiz yaşını doldurmamış erkek çocukları ve gençleri ve her yaştaki kadınları çalıştıran, 73 üncü maddesine aykırı olarak çocuk ve genç işçileri gece çalıştıran veya aynı maddede anılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden 74 üncü maddesindeki hükme aykırı olarak doğumdan önceki ve sonraki sürelerde gebe veya doğum yapmış kadınları çalıştıran veya ücretsiz izin vermeyen, 75 inci maddesindeki işçi özlük dosyalarını düzenlemeyen, 76 ncı maddesinde belirtilen yönetmelik hükümlerine uymayan işveren veya işveren vekiline verilen binikiyüz Türk Lirası idari para cezası beşbin Türk Lirasına çıkartılmıştır.

MADDE 4 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 5 – Yürütme maddesidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNU VE İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 - 14/7/1965 tarih ve 657 Sayılı Devlet Mamurları Kanununun 104 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Madde 104 –

A) Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra yirmidört hafta olmak üzere toplam otuziki hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine dört hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir.

B) Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine on gün izin verilir.

C) (A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.

D) Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır.

E) Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü ödemeler hariç malî haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz.”

MADDE 2 - 22/5/2003 tarih ve 4857 Sayılı İş Kanunun 74 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ **Madde 74** - Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra yirmidört hafta olmak üzere toplam 32 haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye dört hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerle eklenir. Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelerle eklenmek suretiyle kullandırılır.

Yukarıda öngörülen süreler işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse artırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir.

Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz.

İsteği halinde kadın işçiye, otuziki haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde otuzaltı haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir. Bu süre, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz.

Kadın işçilere doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç'a bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır."

MADDE 3- 4857 Sayılı İş Kanunun 104 üncü maddesinde yer alan "binikiyüz" ibaresi "beşbin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.